

Kommunernes visioner på demensområdet

Af Jette Skive, formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg

Demensvenlighed

Hvert år registreres knap 8.000 nye tilfælde af demens, og i alt er ca. 36.000 danskere registreret med en demensdiagnose. Det vurderes dog, at helt op til 89.000 lever med en demenssygdom.

Demens rammer ikke kun den syge, men er i høj grad en sygdom, der påvirker hele familien. Derfor er jeg stolt af, at kommunerne i de seneste mange år har arbejdet målrettet for at forbedre livet for mennesker med demens og deres pårørende.

Pårørende

Demensvenlige kommuner

I 2016 udkom Demenshandlingsplanen med 23 initiativer sammen med 470 millioner kroner. Ét af initiativerne var Demensvenlige Kommuner, desværre er initiativet af de eneste initiativer, hvor der ikke fulgte midler med. Alligevel har vi i kommunerne de sidste mange år arbejdet målrettet for at forbedre livet for mennesker med demens og deres pårørende. Således har fire ud af fem kommuner allerede i dag, eller påtænker indenfor det næste halve år, at formulere en politik på demensområdet.

Frivillighed

I min egen kommune har vi siden 2015 arbejdet målrettet mod at blive en demensvenlig by. For at nå dette mål, har vi bl.a. udarbejdet en demensplan "Sammen om demens", der er retningsangivende for, hvordan demensområdet fremadrettet skal udvikles. Et af fokusområderne i demensplanen er at skabe demensvenlighed på tværs, således at hele byen og ikke bare kommunens tilbud, er demensvenlig. Det kræver bredt samarbejde mellem foreninger, erhvervsliv, interesseorganisationer og private. Et eksempel herpå er samarbejdet mellem Aarhus Kommune, Alzheimerforeningen og Midttrafik, der havde til formål at skabe øget viden om, hvordan man kan give borgere med en demenssygdom en nem og tryk adgang til kollektiv trafik.

Men demensvenlighed afhænger ikke alene af særlige politikker, boliger eller særlige tilbud den syge eller de pårørende. Det er mindst ligeså vigtigt, at de kommunale medarbejdere har viden om demenssygdomme, så de ved, hvordan de skal tage sig af borgere med demens.

Det handler om kompetencer

Borgere med en demenssygdom er ligeså forskellige som alle andre, og deres behov kan være meget forskellige. Det stiller store krav til, at medarbejderne har de rette kompetencer til at løfte opgaven. Derfor har kommunerne også investeret massivt i medarbejdernes kompetencer, og 97 % af kommunerne har kompetenceudviklet deres pleje- og sundhedspersonale, der er i kontakt med demente borgere.

Og det er vigtigt, at vi har personale i kommunerne, der har stærke kompetencer på demensområdet, da vi jo ved, at der er langt flere ældre, der lever med en demenssygdom uden at være diagnosticeret. Størstedelen af dem der lever med en demenssygdom uden at være registreret, er svage ældre borgere. Det understreger vigtigheden i, at vi har personale i kommunerne, der har stærke kompetencer på demensområdet,

Pårørendeindsatser

En demensdiagnose påvirker som nævnt hele familien, og for mange kan det være vanskeligt at være pårørende til en nærtstående med en demenssygdom. Det er derfor positivt, at alle landets kommuner tilbyder støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens.

Vi ved, at pårørendeindsatser kan være med til at styrke de pårørendes mestring af deres egen og familiens livssituation, og dermed øge den generelle trivsel for både de pårørende selv og den sygdomsramte. Det er derfor vigtigt, at vi som kommuner har målrettet tilbud til de familier, der rammes af en demenssygdom. Og vigtigst af alt, at vi er klar, når familien banker på vores dør, og beder om hjælp, så de ikke skal løbe fra Herodes til Pilatus eller banke panden mod en mur.

Mange kommuner har derfor ansat demenskoordinatorer, demenskonsulenter eller lignende fagpersoner, der gennem deres faglighed og kendskab til kommunens tilbud, kan sikre borgeren og dennes pårørende det bedste liv med en demenssygdom. Det har stor betydning for borgerne og deres pårørende og give en trykthed i, at de ved, hvem de kan gå til.

Samarbejde mellem frivillighed og faglighed

Nogle af kommunens tilbud til pårørende kan med fordel drives af eller i samarbejde med frivillige eller private organisationer. Det centrale er, at kommunen har kendskab til de tilbud, der er i lokalområdet, så de kan

formidle relevante tilbud til de pårørende, de møder i deres daglige arbejde.

Kommunerne samarbejder allerede i høj grad også med frivillige i forhold til at stimulere mennesker med en demens sygdom. I 2018 samarbejdede 96 % af kommunerne med frivillige. Det kan fx være frivillige på plejecentre, der hjælper med at tage de ældre ud, arrangere ture eller arrangementer som fx bingo eller andre spil. De frivillige er et godt supplement til den faglighed, der findes i kommunerne.

Visionerne for demensområdet 2019 -

Jeg synes, at kommunerne er på rette vej i forhold til demensområdet. Tallene viser også, at der på trods af en ekstra indsats for at få flere diagnosticeret med en

demensdiagnose, er færre ældre, der bliver diagnosticeret med demens. Jeg håber, og tror, at det fald skyldes, at vi i både kommuner og regioner er blevet bedre til forebygge gennem sundere livsstil hos borgerne, og at vi som samfund er blevet bedre til at forebygge de sygdomme, der øger risikoen for demens.

Mit ønske til det fremadrettede arbejde på demensområdet er, at vi nu giver de mange initiativer tid til at fæstne sig i regioner og kommuner. Der er blevet udviklet mange spændende initiativer, men det tager tid, inden så mange omfattende initiativer er implementeret i hverdagen. Vi får flere og flere ældre i kommunerne, og mange af dem har eller vil få en demensdiagnose. Så jeg er sikker på, at demensområdet fortsat vil være højt på kommunernes dagsorden.

Årets demensinitiativ for borgere, pårørende, demenskoordinatorer og medarbejdere i demensomsorgen

Pris uddeles af DKDK – Demenskoordinatorer i Danmark, der er landsforening for demenskoordinatorer, demenskonsulenter m.fl.

Hvem kan modtage prisen?

Prisen går til et initiativ, der er med til at gøre en forskel for borgere med demenssygdom, for deres pårørende eller for ansatte, der arbejder i demensomsorgen.

Det kan være et initiativ i en kommune eller region, der er nytænkende og kan bruges i andre kommuner eller regioner. Initiativet skal være igangsat af en demenskoordinator eller minimum have en demenskoordinator med som initiativtager.

Hvem kan indstille til prisen?

Alle kan indstille til prisen – såvel borgere, ledere, ældreråd, en forvaltning, demenskoordinatorer eller en medarbejder. Da prisen ikke går til en person, men til et initiativ kan medlemmer af DKDK også godt indstille et initiativ fra egen kommune/region.

Indstiller til prisen kan indstille ét initiativ, som skal være et konkret tiltag fra hverdagens praksis.

Hvad modtager vinderne?

Der vælges 1 initiativ, som vinder af prisen.

Vinderen får en buket og et diplom. Indstiller og vinder får 1 gratis plads på Årskurset det følgende år.

Vinder og indstiller inviteres ligeledes til at holde et seminar på Årskursus det efterfølgende år.

Hvem uddeler prisen, hvordan vælges modtagerne af Årets tiltag og hvad bliver der lagt vægt på i udvælgelsen?

Prisen uddeles af DemensKoordinatorer i Danmark (DKDK)

De indstillede initiativer anonymiseres og tilgår bestyrelsen i DKDK.

Bestyrelsen lægger i sin udvælgelse bl.a. vægt på, om initiativet har haft en effekt for de borgere/pårørende/medarbejdere, det vedrører, om tiltaget er nytænkende, ift. de opgaver og udfordringer ansatte i demensomsorgen har og om initiativet kan bruges i andre kommuner/regioner.

Hvis der indstilles flere initiativer i én indstilling, forbeholder bestyrelsen sig ret til inden den endelige afstemning at nominere ét af de indsendte initiativer til prisen.

Hvordan indstiller du til prisen, og hvad er deadline?

Skriv et resumé – begrund hvorfor det netop er det ene initiativ, der skal have anerkendelsen som **”Årets demensinitiativ”**.

Send resuméet til DKDK på ml@demens-dk.dk senest **fredag den 23. august kl. 12.00**.

Har du spørgsmål?

Kontakt: Formand Lone Vasegaard på mail: L_vasegaard@hotmail.com

Næstformand Gitte Kirkegaard på mail: ggki@haderslev.dk

Faglig sekretær Marianne Lundsgaard på tlf.: 20 49 93 19 eller på mail ml@demens-dk.dk.

Prisen uddeles på DKDK's Årskursus 2019.